

LIDOVÉ NOVINY

ROČ. 2. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

LISTOPAD 1989

K UDÁLOSTEM

Je pátek 24. listopadu 1989. Občané tohoto státu se už sedm dní scházejí v Praze v jiných místech republiky, aby dali najevo, že vzali až dosud formální výzvy k přestavbě vážně. Aby dali najevo, že vzali vládu za slovo. A co na to vláda? Vláda jakož i nejvyšší vedení KSČ dala policejními zbrojními silami zmlátit studenty na Národní třídě, povolali do Prahy jednotky Lidových milic, komunistické poslanci vyslovují v parlamentu obavy o osud socialismu a náměstek ministra vnitra Lorenc ujišťuje poslance, že zatím není vhodné zasáhnout policejně, dokud vážně neutichnou. Potom snad ano? Potom bude vhodné policejně zasáhnout?

Ovšem, předseda federální vlády Ladislav Adamec se sešel k rozhovoru s představiteli občanského fóra, se studenty a se zástupci svazů, avšak jeho tiskový mluvčí toho hned zneužil k demagogické výzvě k přerušení studentské stávky. Ovšem, Miroslav Štěpán, tajemník městského výboru KSČ v Praze se sešel s kardinálem Tomáškem, usmíval se při tom, a řekl, jako by šlo o nějakou studentskou recesi, že se měli sejít už dříve, že teď je v Praze žít v oml. Rozhodujeme o osudu národa, rozhodujeme o své budoucnosti, prožíváme historicky významné chvíle a jeden z nejvyšších úředníků politické moci pro to nachází bagatelizující výraz - je živo.

Dobrá, přijmeme ten výraz. Je živo. Po dvacetiletých letech, kdy bylo mrtvo, kdy nekompetentní vedení státu v nejmenším nevyjadřující vůli lidu, kdy vedení dosazené tragickými událostmi zt. 21. srpna 1988, to jest vojenskou intervencí Sovětského svazu, devastovalo národní hospodářství, národní kulturu a zbavovalo lidi naděje na svobodný život, je opět živo. Opět se občané této země hlásí o slovo a žádají to nejprůrozanější ze svých občanských práv, právo být slyšeni.

Nejde tu přece o žádnou destrukci, nejde tu přece o žádnou konfrontaci, nejde tu přece o to, aby byl kdokoliiv, kdo bude ochoten a schopen dodržovat demokratická pravidla, vyloučen z politiky. Naopak, jde o to, aby všichni, to znamená všichni občané, jak jim to slibuje ústava tohoto státu,

měli rovné právo svobodně požadovat takovou formu správy veřejných věcí, která podle jejich přesvědčení, podle jejich víry, podle jejich zkušenosti je formou optimální. Lidé volají po dialogu. Ukazuje se však, že doavadní úředníci moci vydávající se za ztělesnění socialismu, zájmu pracujících, vydávající se za ztělesnění pokroku, takového dialogu nejsou schopni. Dialog, který má mít smysl, musí vést občané tohoto státu bez strachu před policejními obušky, a jistotou, že ho vedou s lidmi, kteří nejsou odpovědní za to, co naši nespokojenost vyprovokovalo až k dnešním demonstracím. Požadují-li statistická shromáždění odstoupení zkompromitovaných politiků včerejška, znamená to jen tolik, že tyto politici ztratili důvěru. Dokážou-li členové KSČ zvolit si takové vedení, které dá skutečné záruky, že nepřipustí násilí a že je ochotno a schopno přizvat k jednání skutečné představitelky všech občanských vrstev, pak teprve může být řeč o dialogu. Nicméně dialog sám není cíl. Dialog je prostředek k tomu, abychom ve své zemi obnovili fungující demokracii. Abychom prostřednictvím svobodných voleb zvolili své poslance do parlamentu, z jehož vůle a jedině z jeho vůle vznikne pak vláda, tomuto parlamentu odpovědná. Dialog, jak ho dosud chápou představitelé nedemokratické moci v našem státě, je pro nás pouze manipulativním prostředkem vyjadřování pseudosouhlasu s tím, co až dosud dělali a co i nadále dělat chtějí - udržet si moc. Proč by jinak dávali příkazy Lidovým milicím uzavírat brány továren a nepouštět tam studenty a herce, kteří by chtěli přímo s dělníky hovořit o svých požadavcích, kteří by chtěli slyšet názor svých spoluobčanů z továren bezprostředně, nikoliv jen formou ideologických hesel, vyhlašovaných předsedy ZO KSČ a velitelů LM. Dialog musí být dialogem mezi námi občany především. My musíme si zformulovat své představy, my, občané, jsme zdrojem moci v tomto státě a nikdo jiný. Jen my rozhodujeme o svém vlastním osudu. Stále nás chce někdo dělit. Stále nám jácísi ideologové vnucují, že jsme nikoliv občany, ale

inteligenci, studenty, rolníky, dělníky, straníky, nestraníky, těmi, kdo to myslí dobře, a taky těmi, kdo to myslí špatně. My přece rozhodujeme o tom, co je a co není socialismus, co je a co není nesitelný, spokojený život a žádné gremium držitelů moci, byt by se zařítivovali zákonem, který svévolně a nedemokraticky vmanipulovali do ústavy našeho státu. Teprve tehdy, až nás přestanou rozeštvávat, až přestanou dělníky v uniformách Lidových milicí hnát proti studentům, až přestanou vnášet svár mezi uměle rozdělované občany tohoto státu, až se shodneme na demokratických pravidlech politického života, budeme moci svobodně formulovat své politické představy, mezi nimiž ta socialistická nebude bezesporu tou nejposlednější. Jde přece je a jen o to, abychom se třeba právě k socialismu mohli přihlásit svobodně. Dokud je odpor proti socialismu v této zemi trestným činem, nemá souhlas se socialismem valnou cenu. Usilujeme o to, aby z naší vůle vzešla taková politická reprezentace, z níž už by nikdy nešel strach.

Redakce LN

Čtenářům LN

Po více než dvaceti letech stojíme opět na dějinné křižovatce. Fantastická atmosféra těchto dní se však musí neustále proměňovat v praktickou aktivní činnost. Anglický publicista T. G. Ash prohlásil, že v Polsku trval boj o svobodu deset let, v Maďarsku 10 měsíců, v NDR 10 týdnů a v Československu může být otázkou desít dnů. Nelze stát stranou a přihlížet, být se sympatiemi. Všechno naše úsilí se nyní musí zaměřit na pondělní generální stávku. Bez ohledu na názorové rozdíly musíme postupovat jednotně v tom, co je v této rozhodující chvíli nejdůležitější. Projevujte veřejně své postoje. Žádejte odstoupení všech zkompromitovaných politiků. Zakládejte občanská fóra. Rozmnožujte a všemožně rozšiřujte výzvu ke generální stávce. Diskutujte mezi sebou, diskutujte se studenty i s dělníky. Nenechte se zmást dezinformační kampaní sdělovacích prostředků. Stojí před námi nemalý úkol: rozbit totalitní strukturu tohoto režimu a vytvořit novou, demokratickou. O tom, zda se to podaří, rozhodne svým úsilím každý z nás - a právě teď!

redakce

PROVOLÁNÍ OBČANSKÉHO FÓRA

Československo se po dvaceti letech ocitlo opět na historické křižovatce dík lidovému hnutí, k němuž se rychle připojují všechny generace a vrstvy obyvatelstva i většiny dosud existujících společenských organizací. Toto hnutí je hnutí obou našich národů. Jeho mluvčím se spontánně stalo Občanské fórum, které je dnes jediným faktickým představitelem lidové vůle. Jeho přirozenou součástí se stalo dobře organizované studentské hnutí, které, svým protestním vystoupením dalo impuls k dramatickému společenskému pohybu u nás. V jeho rámci pracují všechny dosavadní nezávislé iniciativy, tvůrčí svazy v čele s divadelníky, kteří se jako první se studenty solidarizovali, obrodné proudy stran Národní fronty, včetně mnoha bývalých i současných členů KSČ. Občanské fórum podpořila kardinálovými ústy katolická církev i další církev v Československu.

K Občanskému fóru se hlásí a může hlásit kdokoli, kdo souhlasí s jeho požadavky. Občanské fórum je připraveno okamžitě zajistit dialog veřejnosti s dnešní mocí a disponuje kvalifikovanými silami ze všech oblastí společenského života, schopnými vést svobodnou a věcnou diskusi o reálných cestách ke změně politických a hospodářských poměrů v naší zemi.

Situace je v této chvíli otevřená, je před námi mnoho možností a máme jen dvě jistoty. První z nich je jistota, že není návratu k předchozímu totalitnímu způsobu vlády, který dovedl naši zemi na pokraj naprosté duchovní, mravní, politické, hospodářské a ekologické krize. Naši druhou jistotou je, že chceme žít ve svobodném, demokratickém a prosperujícím Československu, které se musí vrátit do Evropy, a že se tohoto ideálu nikdy nevzdáme, byť by se v následujících dnech dalo cokoli.

Občanské fórum vyzývá všechny občany Československa, aby jeho základní požadavky podpořili manifestací generální stávkou, vyhlášenou na pondělí 27. listopadu 1989 od dvanácti hodin. Na úspěchu této stávky může záviset, zda se naše země vydá po kojném způsobem na cestu k demokratickému společenskému uspořádání nebo zda zvítězí osamělá skupina stalinistů, kteří chtějí za každou cenu udržet svou moc a své výhady, maskující se poráždnými hesly o přestavbě.

Vyzýváme vedení tohoto státu, aby si uvědomilo vážnost situace, zbavilo se zkompromitovaných osob a zabránilo všem případným pokusům o násilný převrat. Vyzýváme všechny členy vládnou-

cí strany, aby se připojili k občanské veřejnosti a respektovali její vůli.

Vyzýváme všechny příslušníky Lidových milic, aby nevystupovali násilně proti svým soudruhům dělníkům a neplnili tím na všechny tradice dělnické solidarity. Vyzýváme všechny příslušníky bezpečnosti, aby si uvědomili, že jsou především lidmi a občany této země a teprve potom podřízenými svých nadřízených.

Vyzýváme Československou lidovou armádu, aby stála na straně lidu, a v případě nutnosti poprvé vystoupila na jeho obranu.

Vyzýváme veřejnost i vlády všech zemí, aby si uvědomili, že naše vlast je odněmudlím, kde začínají i končívali evropské i světové konfrontace a že v naší zemi neběží jen o její osud, ale i o perspektivu celé Evropy. Žádáme proto, aby všemi způsoby podpořili lidové hnutí a Občanské fórum.

Jáme odpurci násilí, nechceme mstu, chceme žít jako důstojní a svobodní lidé, kteří mají právo mluvit do osudů své vlasti a kteří myslí i na osud budoucích generací.

Občanské fórum
23. listopadu 1989

PROHLÁŠENÍ OBČANSKÉHO FÓRA

Zásadně nesouhlasíme se způsobem, jakým některé oficiální sdělovací prostředky, především Čs. televize, informují proti vůli naprosté většiny svých pracovníků o posledních masových vystoupeních občanů v Praze a dalších městech republiky. Z požadavků, vyslovených Občanským fórem netýká spínání ani jediný presto, že jim vyslovuje podporu stále více československých občanů. Proto opakovaně požadujeme:

1. Aby neprodleně odstoupil ze svých funkcí u čenové předsednictva UV KSČ, kteří jsou bezprostředně spjati s přípravou intervence pěti stáží Varšavské smlouvy z roku 1958 a kteří jsou zodpovědní za mnohaletou devastaci všech oblastí společenského života, jakož i ti, politici, kteří jsou bezprostředně zodpovědní za stupňování napětí v posledních období a za serii represivních zákroků proti pokojným shromážděním občanů, jež vyústili do tragického masakru účastníků shromáždění k uctění památky Jana Opletala dne 17. 11. 1989 v Praze.

2. Aby byla neprodleně ustavena parlamentní komise, která konkrétně zjistí viny masakru ze dne 17. 11. 1989 a dalších zásahů proti shromážděním občanů v posledním období. V této komisi musí být zástupci Občanského fóra.

3. Aby byli neprodleně propuštěni všichni političtí vězňové svědomí včetně těch, kteří byli zapřísaháni v souvislosti s posledními manifestacemi.

4. Aby byla neprodleně respektována svoboda tisku a informace, aby nebylo státní mocí bráněno šíření pravdivých informací a změně aby státní mocí nebyly vytvářeny informace zkržené a nepravdivé, sloužící k manipulaci veřejného mínění jak je tomu v současných dnech a hodinách.

Jediné splnění těchto požadavků může otevřít i našim národům cestu ke skutečné demokratickému společenskému uspořádání. Výstražná generální stávka v pondělí 27. 11. 1989 od 12.00 do 14.00 bude výrazem podpory těchto požadavků.

V Praze 22. 11. 1989 Občanské fórum

Toto prohlášení podporují stávkové výbory studentů a uměleckých svazů

KE GENERÁLNÍ STÁVCE

Vyhlášená generální stávka na den 27. listopadu je politickou protestní stávkou a nestuduje jiné die. Aby stávky nebyly způsobem materiální či jiné škody, doporučujeme tento postup: 1. Stávku vyhlásí a řídí stávkový výbor podniku, úřadu či jiné instituce. 2. Začátek generální stávky je jednotný: 27. listopadu ve 12.00 hodin. 3. Délka stávky bude určena stávkovým výborem podle povahy výroby v průmyslových podnicích nebo podle povahy činnosti v úřadech a institucích. Nejdříve však stávka trvat do 14.00 hodin. 4. Začátek stávky bude oznámen vhodným způsobem stávkovým výborem. 5. Ve zdravotnictví, veřejné dopravě a ve službách, které zabezpečují nezbytné potřeby obcí, měst a podniků, doporučujeme vyhlásit generální stávku, podle podmínek práci nepřerušovat, avšak vhodnými prostředky stávku projevit. 6. O přípravách, zahájení a průběhu stávky nechtě podnikové stávkové výbory informují celostátní koordináční stávkový výbor Občanského fóra. 7. V závodech, kde se neustaví stávkový výbor, se pracovníci mohou ke stávce připojit způsobem, který si sami zvolí.

Praha 22. listopadu 1989 Občanské fórum

Z dopisu pracovníků Divadla na Vinohradech

Předseda vlády ČSR požádal o vyšetření těchto příčin (rozumí se masakr na Národní třídě - pozn. LN) generálního prokurátora a postavil ho před patrně nespílitelný úkol. Vyšetřit hloubku dnes očividných příčin tohoto jevu je patrně nejspíš schopna fundovaná komise sociologů a politologů, ale generální prokurátor opravdu solva. Zato může být tím pravým mužem, který by bez pochyby dokázal vřehovatou měrou naplnit studentský požadavek po zjištění viníků a jejich spravedlivém potrestání. Je třeba mu jen jeho úkol přesně vyřčit.

Pozn. redakce LN: Po vystoupení prokurátora Krupavera v televizi je zřejmé, že není schopen vyřčit nic. Sdělit pouze, že žádný ze studentů s přeraženými rukama a lopatkou kostní, s olísej mozku a s jinými zraněními, nebude jeho úřadem trestně stíhán.

Výzva Josefa Kemra

Herec Josef kemr odjel 23. 11. do závodů Škoda Pízeň, Poldi Klado a AZNP Mladá Boleslav s toto svojí výzvou: Jsem očím svědkem, kdy dělnická lůda pod vedením Klementa Gottwalda v únoru 1948 ocbrogená vřhla do úlic a náměstí celé republiky za jásotu a volání republika je naše. I dnes jsem očím svědkem v těchto slavných dnech poznamenaných násilím, kdy netečně čeka mladá dělnická lůda pod vedením generálního tajemníka Miloše Jakeše za mřížemi vrat svých úien a závodů, bezbranná, zmanipulovaná, zstrašená funkcionáři a ocbrogenými milicemi.

Je na kolenu.
Zaluj, apeluji, varuji a chlašuji!
Kdo jí konečně oznámí, že se rodí doba budování nové, svobodné, a mravně silné republiky. Všem, kdo dosud rozhodujete a vládnete, slyšte svůj, bouřlivý hlas těch, kterým chcete vládnout. Na vahání už není čas. Pohar pých, hluchoty, tvrdohlavosti, násilí a lži pomalu přetéká.
Mladí republiky se už nedá unčřit!

V Praze dne 22. 11. 1989

Čtete Čtete Čtete Čtete

Informační Setols

Uydud Nordulsló

tlakové stědlsko

LN

Red. rada: Jiří Dienstbier (předseda), Václav Havel, Ladislav Hejčánek, Miro Kufy, Petr Pihart, Jan Babata, František Šamalk, Milan Ulid, Zdeněk Urbánek, Josef Zvěřina
Redakce: Jiří Ruml, Kremelská 15, Praha 10 - Vršovice, PSC 100 00
Rudolf Zeman, Illový Svět 4, Praha 1 - Krčméřany, PSC 118 00